

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2913

Vragen van het lid **Lahlah** (GroenLinks-PdV) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het kwalificeren van zelfuitgevoerde grenscontroles bij Ter Apel als demonstratie door de Minister-President* (ingezonden 13 juni 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 28 augustus 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2622.

Vraag 1

Bent u bekend met de reactie van de Minister-President over de zelfuitgevoerde grenscontroles door burgers bij Ter Apel, waarin hij aangaf dat deze «een vorm van demonstreren» zijn?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2, 6, 7 en 8

Bent u het eens bent met deze kwalificatie van de Minister-President en beschouwt u deze acties daadwerkelijk als een legitieme vorm van demonstreren? Waarom ja of nee?

Kunt u uitleggen waarom het kabinet deze acties, die direct de wet overtraden, bestempelt als demonstratie, terwijl dit kabinet andere vormen van protest die binnen de wet vallen soms streng wenst te reguleren of als openbare ordeverstoringen bestempelt? Wat betekent dit voor de consistentie van het beleid omtrent demonstraties en de geloofwaardigheid op dit onderwerp van het kabinet?

Hoe ziet u de discrepantie tussen het soms harde optreden tegen vreedzaam protest enerzijds en de goedkeurende reacties op zelfuitgevoerde grenscontroles die de wet overtreden anderzijds?

Wat zijn volgens u de mogelijke gevolgen als het kabinet deze zelfuitgevoerde grenscontroles, die buiten de wet vallen, bestempelt als een vorm van demonstratie? Ziet u risico's als deze interpretatie breder verspreid raakt?

¹ AD, 10 juni 2025, Openhartige premier Schoof vindt in Hengelo even rust na Haagse hectiek: «Pa en ma zouden trots zijn geweest» (www.ad.nl/hengelo/eerste-interview-schoof-na-val-kabinet-a54a1f75/).

Antwoord 2, 6, 7 en 8

Het staat eenieder vrij te demonsteren binnen de grenzen die de wetgever heeft gesteld. Dat heeft de Minister-President in zijn interview in Tubantia van 10 juni jl. ook willen benadrukken. Het is echter niet de bedoeling dat het recht in eigen hand genomen wordt door «grenscontroles» uit te voeren. Het uitvoeren van grenscontroles is wettelijk voorbehouden aan autoriteiten zoals de Koninklijke Marechaussee en is aan strenge nationale en Europese regels gebonden. Overigens bestaat een demonstratie uit een actie van meerdere personen die gericht is op een gezamenlijke meningsuiting. Een actie die vooral gaat om het uitoefenen van dwang valt niet onder de Wet openbare manifestaties.

Vraag 3 en 4

Deelt u de zorg dat dergelijke uitspraken van het kabinet het risico op eigenrichting vergroten?

Hoe kijkt u naar de reactie van de politie en de gemeente Westerwolde, die aangaven dat het verboden is voor burgers om auto's aan te houden op de manier waarop de politie dat doet en dat grenscontroles voorbehouden zijn aan de politie en de marechaussee?² Deelt u deze opvatting? Zo ja, hoe rijmt u dit met de uitspraken van de Minister-President? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 en 4

De zorgen en frustraties van sommige Nederlanders over het Nederlandse asielbeleid laten onverlet dat burgers niet het recht in eigen handen mogen nemen. Het uitvoeren van grenscontroles is voorbehouden aan autoriteiten die wettelijk bevoegd zijn, zoals de Koninklijke Marechaussee, en aan strenge regels gebonden. In dit land is er geen ruimte voor eigenrichting.

Vraag 5

Klopt het dat het aan de lokale driehoek is om afwegingen te maken over lokale handhaving en over demonstraties? Zo ja, deelt u de mening dat het niet de plaats van de Minister-President is om te bepalen of er wel of niet sprake was van een demonstratie?

Antwoord 5

Het is de verantwoordelijkheid van de lokale driehoek, in het bijzonder de burgemeester, om demonstraties zoveel mogelijk te faciliteren en waar nodig in te grijpen. De burgemeester legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad. Het is niet aan het kabinet om hier een oordeel over te geven.

² AD, 8 juni 2025, Minister van Weel doet oproep aan «burgergrenswacht» bij Ter Apel: «Houd je aan de wet en stop ermee» (www.ad.nl/politiek/minister-van-weel-doet-oproep-aan-burgergrenswacht-bij-ter-apel-houd-je-aan-de-wet-en-stop-ermee-a853ca71/).